

سرشناسه	: شاه حسینی نوری، ناصرالدین، ۱۳۰۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: کلمه اتالیف ناصرالدین شاه حسینی نوری به کوشش علی یزدی نژاد.
مشخصات نشر	: تهران: میرماه، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص: مصور (بخشی رنگی).
شابک	: ۱۲۵۰۰۰ ریال - ۸-۰۶۵-۳۳۳-۰۶۰۰-۹۷۸.
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: محمد(ص)، پیامبر اسلام، ۵۲ قبل از هجرت - ۱۱ ق.
موضوع	: تاریخ نویسی اسلامی
موضوع	: تاریخ - جنبه های مذهبی - اسلام
موضوع	: فتوحات اسلامی
شناسه افزوده	: یزدی نژاد، علی، ۱۳۴۸ -، گردآورنده
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ک ۶۱۳/۱۶ DS
رده بندی یوبی	: ۹۰۹/۰۹۷۶۷۱
شد ناشر	: ۲۴۹۷۸۵۴ ملی

کعبه

تألیف: دکتر علی یزدی نژاد
 به کوشش: علی یزدی نژاد
 ناشر: انتشارات میرماه
 طراح جلد: مهدیه میرماه
 حروفچینی و صفحه آرایی: سولماز علی زاده
 لیتوگرافی و چاپ: قائم چاپ
 صحافی: عطف
 نوبت و سال انتشار: نخست/ ۱۳۹۳
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۲۵۰۰ تومان
 شابک: ۸-۰۶۵-۳۳۳-۰۶۰۰-۹۷۸

تمام حقوق قانونی اثر برای ناشر محفوظ است.

تجریش، دزاشیب، خیابان شهید رمضانی، کوی شهید مرتضی عباسی، پلاک ۳، واحد ۲

تلفن: ۲۲۷۷۲۲۹۰-۱-۲ و ۲۲۷۵۹۲۰۳-۴ فاکس: ۲۲۷۱۹۵۲۳

email: info@mirmah.com

www.mirmah.com

میرماه

کعبه، یادگار ابراهیم نبی (ع) است و شاید دورتر، مأوای آدم هنگامی که به زمین آمد، راوی حکایت‌های بی‌شمار، حکایت یک عمر بندگی، عمری به درازی حیات آدمی بر کمره خاکی، شاهد ذبح اسماعیل (ع) و تولد علی (ع) و نظاره گر سوچی و بی‌مایگی خدایان باختگی - بت‌ها - در برابر عظمت خدای خانه و سپس حکایت طواف برگرد آن، جمعی با دل و گروهی با تن خاکی.

راستی از این چند سنگ ساده برهم نهاده چیست؟ بسیاری در مورد آن نوشته‌اند و هر یک به گونه‌ای و از دریچه‌ای به آن نگریسته‌اند؛ اما دفتر نگارنده دیگر بدان پرداخته است. این اثر شباهتی با کتاب‌هایی که به بار و ابنیه تاریخی می‌پردازند، ندارد. به علاوه تنها به شرح زندگی بزرگان نیز اکتفا ندارد؛ همچنان که تاریخی افسانه‌ای و غیرمستند ارائه ننموده است.

نویسنده در این اثر از ساحت فرهنگ، تاریخ، جغرافیا، شرایط اجتماعی، باورهای عامه و حتی اقتصاد سرزمین‌ها و اقوام پیرامون کعبه پرداخته است و انگار برای نوشتن تاریخ کعبه خود را در همان عصر، میان همان قوم و در بین تار و پود فرهنگ آن دیار دیده است. اعتقادات و باورهای تازیان، رد پای ریشه‌های آداب و سنن نه‌ساله با آنچه که پس از اسلام مورد توجه قرار گرفت و نیز علل توجه امپراتوری ساسانی به سرزمین حجاز و قبیله قریش از نکات مهمی است که در این اثر به اختصار و در عین حال ژرف‌بینانه مورد بررسی قرار گرفته است.

به علاوه در این مجال اندک بیشتر وقایع اساسی از بعثت پیامبر اکرم (ص) تا زمان وفات آن بزرگوار آمده است. از ویژگی‌های برجسته کتاب حاضر شخصیت علمی، اجتماعی و اخلاقی نویسنده ارجمند آن

- جناب دکتر ناصرالدین شاه حسینی نوری - است که برای بیشتر صاحبان قلم و اندیشه نامی آشناست.

همراهی‌ها و یادآوری‌های ارزشمند جناب دکتر افشین پرتو - استاد تاریخ -، جناب دکتر ابوالفضل تقی‌پور - استاد عربی دانشگاه گیلان - و دوست ارجمندم جناب دکتر علیرضا نیک‌نژاد - کارشناس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران - را ارج می‌نهم.

موجب افتخار است که این اثر ارزشمند از سوی موسسه فرهنگی - انتشاراتی مرمه‌ماه منتشر می‌شود.

دکتر علی یزدی نژاد

تجربش - بهار ۱۳۹۳ خورشیدی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَنْبِيَائِهِ وَأَوْلِيَائِهِ
جَمْعِينَ وَلَا سَيِّمًا سَيِّدَنَا نَبِيَّنَا أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ

کتاب کعبه دست‌آورد دوره‌ای است که در مدرسه عالی دختران
آن روز و دانش‌آموزان برای امروز، ادبیات فارسی و تاریخ تمدن و فرهنگ
ایران تدریس می‌شود.

در یکی از جلسات درس به مناسبتی ذکر پیامبر بزرگوار اسلام به
میان آمد؛ در پایان کلاس دانشجویان متأسفانه خواهان آن شدند که در باره
زندگی آن حضرت شرح بیشتری داده شود. چون در این درخواست
نوعی صداقت و صفای باطن احساس می‌شد به سمع قبول پذیرفتم و از
مجموعه آثاری که در این زمینه در کتابخانه مدرسه زنده یاد آیت‌الله
حاج شیخ هادی نوری موجود بود، یاری گرفتم. در اندک زمانی کتاب
کعبه آماده چاپ شد و کتابفروشی علمی همّت در راه کتاب را در
دسترس دانشجویان قرار داد. کتاب کعبه دیری نگذشت چاپ شد و
این مصادف با بیماری صعبی بود که فقیر را خانه‌نشین کرد. مدت کوتاهی
مجال هیچ نوع کار علمی میسر نگردید، تا اینکه اخیراً جناب دکتر علی
یزدی‌نژاد - پزشک متشّرع و ادب‌دوست و مدیر انتشارات میرماه - چاپ
دوباره کتاب کعبه را خواستار شدند و با همّت ایشان کتاب کعبه به زیور

چاپ آراسته شد و به خواست حقیر قرار شد منافع آن به بیمارستان
نورچشمان سرطانی محک اختصاص داده شود. بَمَنَه و کَرَمَه.

ای دعا از تو، اجابت هم ز تو	ایمنی از تو، مهابت هم ز تو
گر خطا گفتیم اصلاحش تو کن	مصلحتی تو، ای تو سلطان سُخن
کار تو تبدیل اعیان و عطا	کار ما سهوست و نسیان و خطا
سو و نسیان را مبدل کن به علم	من همه حلم مرا کن صبر و علم

کمترین بنده خدا

ناصرالدین شاه حسینی نوری

استاد بازنشسته دانشگاه تهران

لواسان - نوروز ۱۳۹۲ شمسی

۱۱.....	زمین خدا.....
۱۴.....	عرب در عصر جاهلی.....
۱۵.....	تقسیمات سه گانه قوم عرب.....
۱۶.....	عرب بانده.....
۱۸.....	قوم ثمود.....
۲۰.....	عرب بنی نضله.....
۲۱.....	ساحل اُحدود.....
۲۳.....	قصه شهابِ قیل.....
۲۹.....	دولت حیره.....
۳۱.....	عرب مستعربه یا عرب اُما اییه.....
۳۲.....	ادیان دوره جاهلی.....
۳۷.....	مکه معظمه.....
۴۵.....	خزانه کعبه.....
۴۵.....	ناودان طلا.....
۴۶.....	حجر الاسود.....
۴۸.....	مسجد الحرام.....
۴۹.....	ابواب مسجد الحرام.....
۵۰.....	منبر مسجد الحرام.....
۵۲.....	سدانت کعبه.....
۵۷.....	آداب و مناسک حج قبل از اسلام.....
۵۸.....	احرام حُمس.....
۵۹.....	هفت دور طواف خانه کعبه.....

۵۹.....	سعی میان صفا و مروه.....
۶۱.....	مراسم تغسیل خانه کعبه.....
۶۱.....	مناسک منی، مُزدلفه، عرفه و رمی جَمَرات.....
۶۲.....	رمیِ جمرات.....
۶۳.....	اماکن مقدسه مکه.....
۶۴.....	ظهور اسلام - تولد پیامبر بزرگوار.....
۶۵.....	مولود محمد مصطفی علیه السّلام.....
۶۸.....	نشد فجار و پیمان خلف الفضول.....
۶۹.....	ازدواج با خدیجه.....
۷۱.....	انگاف بر سر کوه خرا و دعوت به رسالت.....
۷۳.....	دعوت به اسلام.....
۷۵.....	خانه ارقم.....
۷۶.....	مهاجرت اوّل حبشه.....
۷۷.....	مهاجرت دوّم حبشه.....
۷۹.....	سفر ده روزه طائف.....
۸۰.....	بیعت عقبه.....
۸۳.....	بیعت دوّم عقبه و خبر دارالندوه.....
۸۶.....	خانه ابویوب و نخستین سال هجرت.....
۸۷.....	مسجد نبی.....
۹۲.....	ضریح شریف.....
.....	عقد برادری میان مهاجر و انصار.....
۹۴.....	تغییر قبله.....
۹۶.....	غزوه بدر.....
۹۹.....	غزوه احد.....
۱۰۳.....	حادثه بئر معونه.....

غزوة احزاب - خندق	۱۰۶
واقعه خدیجه	۱۰۸
غزوة خیبر - نامه‌های پیامبر به پادشاهان همزمان خویش	۱۱۰
فتح مکه	۱۱۴
سنة الوفود	۱۱۷
حجة الوداع	۱۱۹
رحلت نبی اکرم	۱۲۱
سنة ۱ - نام نامه	۱۲۵
پیوسته ۱ - جای نامه	۱۳۳
پیوسته ۲ - نام کسان و قبیله‌ها و ملت‌ها	۱۳۷
منابع	۱۴۱